

ההימור של נצראללה
פרופ' אייל זיסר
(יום חמישי, 13 ביולי)

כמו כל מהמר טוב שעד כה האיר לו מזלו, הטיל אתמול שוב מנהיג החזבאללה, חסן נצראללה, בפעם המי יודע כמה, את קוביות המזל. אחרי הכל, חטיפת חיילי צה"ל בידי אנשי ארגונו לא הייתה אלא מעשה הימור. כל שנותר לראות הוא האם יעלה הימור זה יפה, כמו הימורים דומים שאותם נטל על עצמו נצראללה בעבר, או שמא הפעם הזו מדובר בהימור אחד יותר מידי, הימור שבעקבותיו לא יגרוף נצראללה את כל הקופה, אלא ההפך הגמור, יאבד את כל עולמו.

אין כמו נצראללה להתפאר ביכולתו "לקרוא את הישראלים". בכל נאומיו הוא שב ומכריז כי אין כמוהו בעולם הערבי האמון על המנטליות הישראלית והמסוגל "לקרוא את החברה הישראלית כמו את כף ידו". בימים הקרובים תעמוד למבחן "גדולתו" של נצראללה בתחום זה, כמו גם "גאוניותו האסטרטגית" וגדולתו בתחומים אחרים.

הניתוח של חסן נצראללה פשוט. הוא סבור כי ישראל מודעת למאזן האימה שהצליח החזבאללה לכוון מולה בשנים האחרונות לאורך גבול הצפון. היא מודעת לאל נכון למערך של למעלה מעשרת אלפים טילים מתקדמים המצויים ברשות הארגון והמכסים את כל צפונה של ישראל בואכה חדרה. מכאן שנצראללה מאמין כי ארגון החזבאללה יכול להתגרות פעם אחר פעם בישראל בהתקפות נקודתיות ומדודות. וזאת בהנחה שאף ממשלה בישראל לא תעלה על דעתה לצאת למתקפת נגד ולהכניס למעלה ממיליון מתושביה של ישראל בצפון הארץ למקלטים בשל חייל חטוף.

זהו ההגיון המנחה למעשה את חסן נצראללה מאז חידש ארגון החזבאללה את פעילותו נגד ישראל באוקטובר 2000, כחצי שנה לאחר שישראל נסוגה מדרום לבנון. מתוך הגיון זה נחטפו ונהרגו שלושת חיילי צה"ל בידי אנשי הארגון באוקטובר 2000, ומתוך הגיון זה ביצע ארגון החזבאללה לאורך השנים האחרונות עשרות פעולות טרור לאורך הגבול. כולן היו מדודות ומוגבלות, כולן נועדו להכאיב ולפגוע, אך יחד עם זאת כולן היו בהיקף כזה שלא היה בו כדי לאפשר לממשלת ישראל להגיב תגובה קשה משלה, שעשויה הייתה לדרדר את האזור כולו למלחמה.

אלא שנצראללה הסתיר מעיני כל ברטוריקה המבריקה שלו אמת פשוטה אחת. לא רק הוא מאיים על ישראל עם מערך של עשרת אלפים טילים הפרוסים לגבולה, אלא גם ישראל מאיימת מצידה על המערך הכלכלי והחברתי ואף זה הפוליטי שהקים החזבאללה לתפארת בדרום לבנון ובבירות.

ואכן, מה שנצראללה נמנע מלהכריז בהצהרותיו המתלהמות היה שמי שישלם את מחירה של הידרדרות לאורך הגבול יהיה בראש ובראשונה חסן נצראללה האיש, וארגונו, ארגון החזבאללה. אמת, את המחיר ישלמו גם אזרחים ישראלים ולבנונים משני צידי הגבול, אבל כאמור, מי שעשוי להפסיד את כל עולמו הוא דווקא חסן נצראללה.

בשנים האחרונות נמצא ארגון החזבאללה במצוקה. בלבנון רבתה נגדו הביקורת, ולבנונים רבים כבר אינם מהססים להטיח בו כי הוא משרת אינטרסים איראניים וסורים ולא אינטרסים לבנוניים. הארגון השכיל, עם זאת, להתמודד עם ביקורת זו בעיקר בזכות הצלחתו לשמר מצב של עימות מוגבל לאורך הגבול עם ישראל, עימות

שאינן מרגישים בו כלל בבירה הלבנונית, בירות ובסביבתה. יתירה מכך, בחסות השקט היחסי שרר ברחבי לבנון, ובעיקר בכפרי השיעים בדרום המדינה, ולצד זאת, בזכות מתקפות הטרור המדודות שלו הצליח נצראללה להפוך למנהיגים של השיעים בלבנון. מאות אלפי שיעים רואים, אפוא, בו את מנהיגם, ומתפרנסים מן האימפריה הכלכלית והחברתית שכונן הארגון באזורי השיעים בלבנון. אלא שאלו הם הראשונים העשויים לשלם את מחיר ההימור של נצראללה.

ואכן, הקולות העולים מירושלים ולפיהם "בעל הבית ישתגע" מלמדים כי מישהו בירושלים החליט לקרוע את המסכה מעל לפרצופו של הנצראללה, וליתר דיוק, לגבות זו הפעם מנצראללה מחיר יקר בעבור ההימור שלו. אמת, נצראללה אינו מעוניין במלחמה כוללת ואינו רוצה להיזכר כמי שגרר את לבנון כולה למלחמה שתסב לה נזק עצום והרס רב. יש להניח כי יעשה ככל יכולתו להימנע מהידרדרות כוללת, ויגיב באופן מדוד למהלכים הישראלים. אך אפשר שהשליטה על מהלך האירועים כבר איננה בידי.

ממשלת לבנון מצידה מוסיפה לרחוץ בניקיון כפיה כאילו העניין אינו נוגע לה כלל ועיקר. אלא שהמסר העולה מירושלים הוא שעל לבנון להחליט האם היא רוצה להפוך את בירות להאנוי או להונג קונג, וכי המשך פעילות החזבאללה אינו עולה בקנה אחד עם צמיחה כלכלית, שיקום, בניה ופיתוח. קשה להניח, עם זאת, שממשלת לבנון תתעשת ותפעל ויש להניח כי תוסיף לצפות מן הצד ובחוסר אונים כיצד גורר נצראללה את לבנון כולה לעימות שסופו מי ישרנו.

ובינתיים ממשיך הנשיא הסורי להתבונן באדישות על המתרחש, וככל שהדברים תלויים בו הוא מתכוון להוסיף ללכת בדרך בה הלך עד כה. מחד אדישות מופגנת וחוסר איכפתיות, בבחינת ישחקו הילדים לפנינו, ובה בעת המשך סיוע לאספקת נשק איראני דרך דמשק לחזבאללה. מעניין אם גם בשאר עתיד לגלות כי אכן בעל הבית בירושלים השתגע.

עד היום היה זה חזבאללה שקבע את סדר היום הביטחוני-מדיני לאורך גבול הצפון. אפשר שנצראללה צודק כי אין כמותו ל"קרוא את הישראלים", אך אפשר כי הפעם טעות בידו וכי ממשלת ישראל תיטול מידיה את ניהול וקביעת מהלך האירועים.

פרופ' אייל זיסר הוא ראש החוג להיסטוריה של המזרח, אוניברסיטת תל אביב.